

АФІКСАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СЛОВОТВОРУ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Гутнікова А.В., канд. філ. н., доцент;

Абділлаєва Є.І., студент

Маріупольський державний університет, Маріуполь, Україна

Оскільки сучасна німецька мова є живою, функціонуючою системою, її словниковий склад перебуває у постійному русі. Функціонування мови пов'язане з постійними зміненнями: зникненням одних слів, з появою інших, зі зміною значення або стилістичного статусу слів. І хоча найбільш продуктивним в сфері словотвору сучасної німецької мови є словоскладання, афіксація також є старим, але продуктивним засобом розвитку словникового складу.

Афіксація визначається як спосіб формування нових слів через додавання словотворчих афіксів до основ. Відповідно до поділу словотворчих афіксів на суфікси і префікси, розрізняють такі форми словотвору, як суфіксацію і префіксацію.

Сутність префіксації полягає в тому, що до кореня слова приєднується словотворча морфема, яка знаходиться перед коренем. Ця морфема певною мірою змінює лексичне значення слова, але в більшості випадків не впливає на приналежність його до того чи іншого граматичного класу, причому граматичні форми слова також не підлягають зміні: *die Sache* (справа) - *die Ursache* (причина); *gehen* (ходити) - *vergehen* (проходити). Від словоскладання префіксація відрізняється тим, що першою частиною слова є морфема, що не виступає в якості самостійної лексичної одиниці, хоча і володіє певною значимістю [2, 132].

Майже всі наявні префікси продуктивні в сучасній німецькій мові. Семантичною особливістю префіксації є те, що префікс узагальнює певну ознаку, властивий ряду предметів або явищ. Так, наприклад, префікси *un-* і *miß-* висловлюють негативну або заперечну ознаку, префікс *ur-* - поняття стародавнього або початкового [3, 308; 310].

Суфікс, як і префікс, являє собою словотворчу морфему, яка також змінює лексичне значення слова, але знаходиться після кореня. Суфікс не тільки створює нове слово, але і оформляє відповідну частину мови, в ряді випадків точно визначаючи при цьому характер її граматичних змін. Наприклад, суфікси іменників визначають одночасно рід, відмінювання і утворення множини іменників.

Так, суфікси іменників *-er* і *-in* вказують на приналежність даного слова до класу слів, що позначають дійових осіб чоловічої або жіночого роду, наприклад: *der Lehrer* (вчитель) - *die Lehrerin* (вчителька); *der Manager* (менеджер) - *die Managerin* (менеджерка); *der Chef* (начальник) - *die Chefin* (начальниця). Словотвір за допомогою суфіксації є стійким засобом збагачення словникового складу німецької мови [2, 132].

Словоскладання і афіксація тісно пов'язані між собою. Численна кількість афіксів сучасної німецької мови виникли на базі компонентів складних слів або інших частин мови, які зазнали значних функціонально-семантичних змін [1, 117]. Це стосується, наприклад, напівпрефіксів, які походять від давньогерманських

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2018 р., м. Бердянськ)

прислівників, які конкретизували просторові взаємини, що були виражені іменником. Суперечлива сутність напівпрефіксів полягає в тому, що вони стають узагальнюючими і набувають особливого значення, але не як самостійні слова, а як синхронно-релевантні дериваційні морфеми, що надають певні ознаки цілим групам дієслів [3, 316].

Слід позначити, що афіксація є одним найпродуктивніших засобів словотвору в сучасній німецькій мові. Істотну різницю між префіксацією та суфіксацією складає те, що суфіксація ближче, ніж префіксація, стикається з граматиною, а саме з морфологією.

Література

1. Аствацатрян М.Г. К вопросу о словообразовательном моделировании (на материале глагольных префиксов в современном немецком языке) / М.Г. Аствацатрян. // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Теория языка. Семиотика. Семантика. - 2014. - №3 - С. 117-121.
2. Егорочкина Л.В. Основные пути развития словарного состава немецкого языка и способы словообразования в немецком языке с точки зрения их продуктивности. / Л.В. Егорченко. // Вестник Башкирского университета. - 2011. - №1 (том 16). - С. 130-133.
3. Степанова М.Д. Словообразование современного немецкого языка. / М.Д. Степанова. - М.: Изд-во лит-ры на иностр. языках, 1953. - 376 с.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПЕРЕКЛАДІ ЛІРИКИ ПАУЛЯ ЦЕЛАНА

Сеник Г.І., асистент;

Ванкевич О.В., студентка

Чернівецький національний університет, Чернівці, Україна

Пауль Целан - один із найзагадковіших поетів післявоєнної Європи. Його поезія сповнена символів та парадоксів, які є багатими на інтерпретацію та становлять цікавий матеріал як для перекладу, так і для його аналізу.

Метою нашого дослідження є з'ясування перекладацьких трансформацій, до яких вдається перекладач Петро Рихло. Об'єктом дослідження є збірка поезій Пауля Целана «Мак і пам'ять».

Існує багато прийомів, які, порушуючи формальну подібність між оригіналом та його перекладом, забезпечують максимальне співвідношення двох мовних картин світу і вищий рівень еквівалентності. Такі прийоми і є перекладацькими трансформаціями.

Залежно від характеру перевираження перекладацькі трансформації поділяють на лексичні, лексико-семантичні, гра-матичні, лексико-граматичні (класифікація запропонована Ко-місаровим В. Н. [1, 189]). Використання лексико-семантичних заміन безпосередньо пов'язане з модифікацією значень лексичних одиниць. Саме такі типи трансформацій найчастіше з'являються у перекладах поезії Пауля Целана Петром Рихлом. Тож до них відносять: 1) конкретизацію - заміну слова мови оригіналу (МО) із більш широким предметно-логічним значенням на слово МП з вузьким значенням [2, с. 105]. Ось, наприклад, «*sie schläft*